

Vantaan nuorisovaltuuston lausunto: Lapsivaikutusten arviointi toisen asteen koulutuksen aloituspaikoista

Vantaan nuorisovaltuusto sai esittelyn Vantaan toisen asteen koulujen aloituspaikkojen suunnitelmista 14. elokuuta 2024. Esittelyn jälkeen todettiin, että aihe oli laajuutensa ja vaikutustensa vuoksi nuorten mielestä vaikea kommentoida pikaisesti ilman tarkempaa perehtymistä. Tämän vuoksi nuorisovaltuusto päätti käsitellä asiaa uudelleen 24. elokuuta 2024 järjestetyssä nuorisovaltuuston koulutusviikonlopussa. Tämä lausunto on laadittu kyseisessä tilaisuudessa nuorisovaltuutettujen tekemien huomioiden ja käytyjen keskustelujen pohjalta.

Nuorisovaltuusto katsoo, että toisen asteen koulutuksen aloituspaikkojen lisääminen tarjoaisi useammalle nuorelle mahdollisuuden päästä opiskelemaan haluamassaan oppilaitoksessa, mikä osaltaan voisi vähentää painetta korkeiden keskiarvojen saavuttamiseksi. Lisäksi aloituspaikkojen lisääminen voisi monipuolistaa Vantaan koulutustarjontaa ja mahdollistaa uusien opintosuuntien avaamisen, mikä vastaisi paremmin opiskelijoiden yksilöllisiin oppimistarpeisiin ja kiinnostuksen kohteisiin. Vantaan nykyisten lukioden eri linjojen ja ammattikoulujen eri alojen tarjonta nähdään harmillisen suppeina. Nuorisovaltuusto korostaa tämän olevan merkittävä negatiivinen vetovoimatekijä. Aloituspaikkoja lisäämällä myös TUVA (tutkintokoulutukseen valmentava koulutus) pysyy sopusuhteisissa mitoissaan, mikä tarkoittaisi, että sen piirissä olevat nuoret saisivat paremmin tarvitsemaansa tukea. Isossa kuvassa Vantaan pito- ja vetovoima varmaankin kasvaisi, kun useampi saisi kosketuksen kaupunkiin opiskelujen kautta.

Toisaalta nuorisovaltuusto näkee myös huolenaiheita aloituspaikkojen lisäämisessä. Keskeinen huoli liittyy koulutuksen laadun mahdolliseen heikkenemiseen, mikäli resurssit, kuten opettajat ja tilat, eivät lisäänty samassa suhteessa aloituspaikkojen kanssa. Osa nuorisovaltuutetuista oli tästä aivan ehdottomia. Tämä voisi johtaa opetuksen laadun laskuun. Lisäksi aloituspaikkojen lisääminen voisi laskea keskiarvorajaa, mikä saattaisi tuoda oppilaitoksiin opiskelijoita, joilla ei ole riittävää motivaatiota tai valmiuksia suoriutua opinnoista. Tällä voisi olla negatiivinen vaikutus oppilaitoksen ilmapiiriin ja opiskelumenestykseen.

Mikäli aloituspaikkojen määrää ei lisätä, nuorisovaltuusto korostaa, että koulutuksen laatu ja oppilaitosten arvostus säilyisivät ennallaan. Osa nuorisovaltuutetuista myös koki nykyisten lukioiden keskiarvorajojen olevan liian matalia, koska olisi parempi, jos oppilaitoksiin pääsisi vain motivoituneita ja hyvät edellytykset omaavia opiskelijoita. Tämä voisi tukea parempia oppimistuloksia ja valmistuneiden osaamisen tasoa. Lisäksi korkeampi keskiarvoraja voisi kannustaa opiskelijoita panostamaan opintoihinsa jo peruskoulussa.

Kuitenkin aloituspaikkojen lisäämättä jättäminen voisi johtaa siihen, että osa nuorista jää ilman opiskelupaikkaa, mikä saattaisi lisätä syrjäytymisriskiä ja johtaa koulutuksesta putoamiseen. Lisäksi vantaalaisten opiskelijoiden voi olla pakko hakeutua koulutukseen muille paikkakunnille, mikä pidentäisi koulumatkoja ja lisäisi opiskelun kustannuksia yhteiskunnalle sekä opiskelun kuormitusta nuorelle.

Yhteenvedona todettakoon, että nuorisovaltuustolla ei ole yksiselitteistä kantaa asiaan, vaan se nähdään monesta eri näkökulmasta. Vantaan nuorisovaltuusto toivoo, että kasvatuksen ja oppimisen lautakunta ottaa nämä näkökulmat huomioon päätöksenteossaan.

Lisätietoja:

Vincent Joki

Vantaan nuorisovaltuuston puheenjohtaja